

Csapat neve:

Csapattagok:

**Széchenyi István (1791-1860)
és a reformkor emlékezete
Megyei Történelem Verseny**

1. forduló – feladatlap

Megoldási idő: 90 perc

A feladatlap megoldásához segédeszköz nem használható!

A verseny időpontja: 2021. 10. 13. 14-15.30

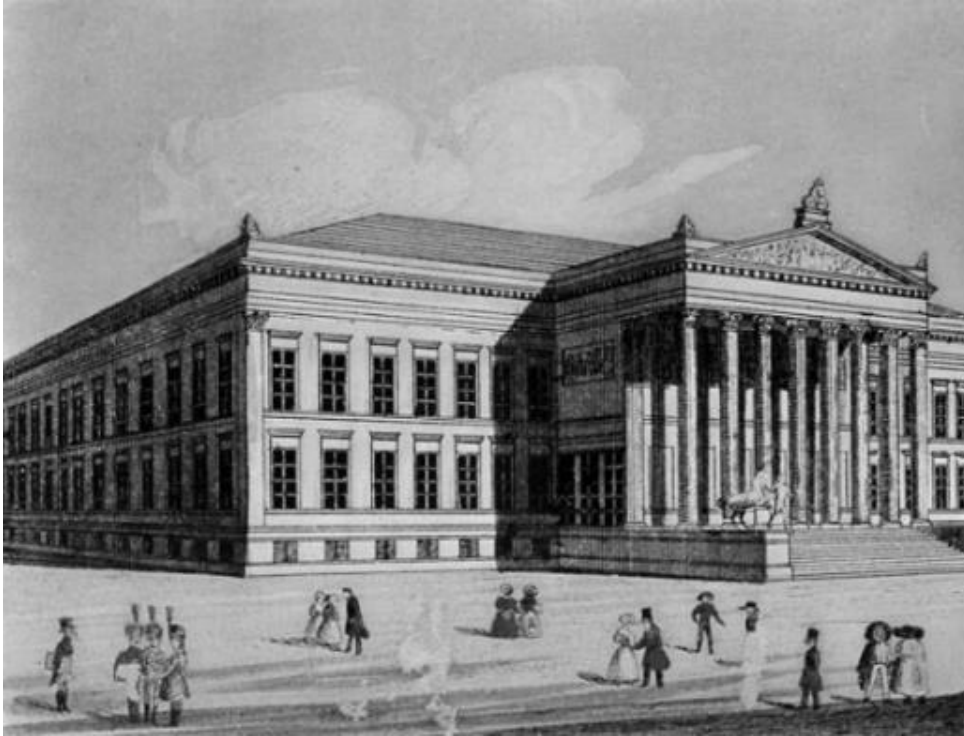
Összpontszám: 100

1. A reformkori kulturális élet

A források segítségével oldja meg a feladatokat! Válaszát indokolja! (8 pont.)

A)

A forrás segítségével oldja meg a feladatot! A felsorolt személyek közül egy kapcsolódik az épülethez. Aláhúzással határozza meg az intézményhez kapcsolható személyt! Indokolja választását! (2 pont.)

Személyek:

- a - Széchenyi István,
- b - Széchenyi Ferenc
- c - Ybl Miklós
- d - Bél Mátyás

A személyhez kapcsolódó indoklás:

.....

B)

**A forrás segítségével oldja meg a feladatokat! Határozza meg az intézmény nevét és létrehozásának okát!
(2 pont.)**

„Nekem itt szavam nincs. Nem vagyok tagja a követek házának. De birtokos vagyok; és ha feláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejtse, mely avval segítse elő honosainknak magyar neveltetését, jószágomnak egy évi jövedelmét feláldozom reá.”

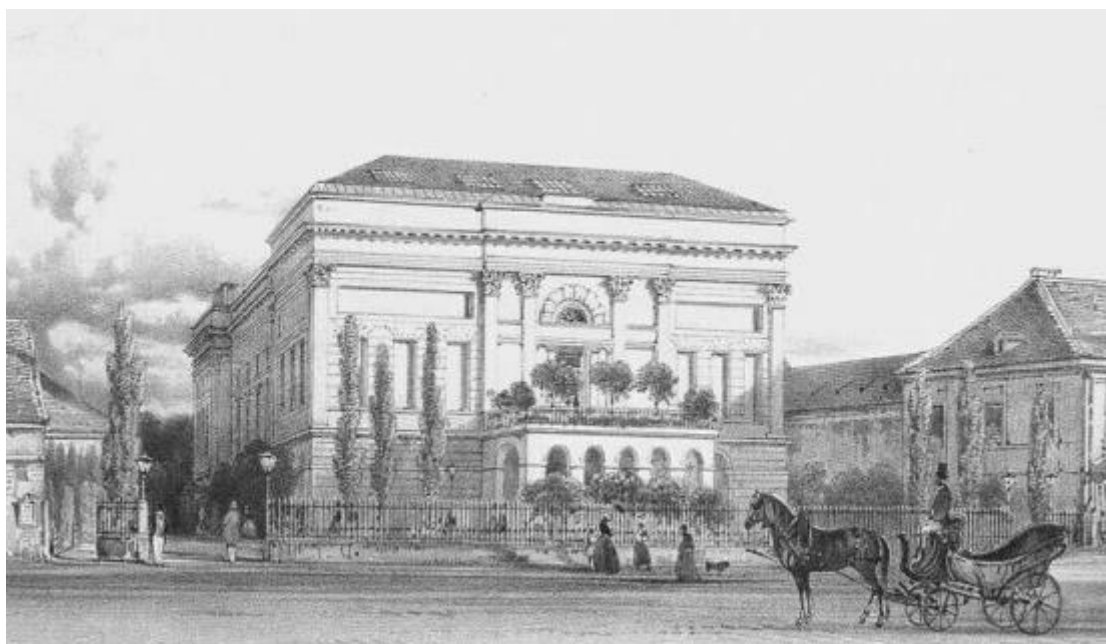
(Széchenyi István 1825. november 3-i felszólalása)

Az intézmény neve:

Az intézmény létrehozásának oka:

C)

**A forrás segítségével oldja meg a feladatokat! Határozza meg az intézmény nevét és létrehozásának okát!
(2 pont.)**

1848. március 15-én „7 órakor [...] a játékrend megváltoztatva, teljes kivilágítás mellett Bánk bán.”
Néhány jelenet után azonban a Budáról visszaérkezett tömeg betódulása félbeszakította az előadást, helyette közkívánatra a Nemzeti dal, a Himnusz és a Szózat hangzott el. „Előadás után a látogatottabb étkező helyek tömve voltak”.

Az intézmény neve:

Az intézmény létrehozásának oka:

D)
A források segítségével oldja meg a feladatokat! Határozza meg az intézmény nevét és létrehozásának okát! (2 pont)

„[...] hogy a Londoni, Párisi, Gráci, Prágai [...] példáján, a mi Hazánkban is legyen egy olyan megkülönböztetettebb díszes összegyülekező hely, melyen főbb és előkelőbb s jobb nevelésűek, eszes, értelmes férfiak a társasági rendek mindenik osztályából egymással vagy barátságos beszélgetés végett találkozzanak, vagy [...] hasznos gazdasági, tudományos, művészi hónapos írásokat olvassanak.”

(Széchenyi István beszéde, 1827)

Az intézmény neve:

Az intézmény létrehozásának oka:

2. Széchenyi István tevékenysége

**Állapítsa meg, hogy az alábbi állítások igazak vagy hamisak! Húzza alá a helyes választ!
Ha az állítás hamis, válaszát indokolja! (16 pont)**

A)

A Hitel kiadásának egyik politikai előzménye az 1830-as francia forradalom volt.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....
.....

B)

Az 1830-as országgyűlésen még nem születtek reformok.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....
.....

C)

Széchenyi Kossuth támadásaira válaszul adta ki Hitel című könyvét.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....
.....

D)

A Hitel című könyv évek alatt, de országosan ismertté vált.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....
.....

E)
A Stádium kiadásának egyik politikai előzménye az 1831-ben kitört koleralázadás volt.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....

.....

G)
Az 1831-ben kitört koleralázadás az egész országra kiterjedt.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....

.....

H)
A koleralázadás hatására a konzervatívok elfogadták a reformokat.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....

.....

I)
A koleralázadás hatására a nemesség haladó gondolkodású része reformokat sürgetett.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....

.....

J)
Széchenyi Kossuth támadásaira válaszul adta ki a Világ című könyvét.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....

.....

K)
Széchenyi István Stádium című művében szorgalmazta a nem nemesek földbirtoklásának (birtokbírhatásának) jogát.

IGAZ – HAMIS

Indoklás:

.....
.....

III. Széchenyi István politikai küzdelmei
Egészítse ki a szöveget értelemszerűen! (10 pont)

Széchenyi István politikai nézetei miatt két politikussal is szembekerült. Először barátjától, az erdélyi

A).....-tól/től (a barát neve) fordult el. Mivel Széchenyi

B).....(társadalmi réteg neve) származású és

C)..... vallású volt, a polgári átalakulást

D).....-al/el egyetértésben és együttműködve képzelte el. Ez az ellentét a barátság E)-hoz/hez/ vezetett.

Majd a gróf az 1841-ben megjelent F) című művében szembeszállt az akkor már a liberálisok vezérének számító G)-val/-vel (a

politikus neve). Ebben a művében kifejtette, hogy nem tartja alkalmasnak a reformok megvalósítására a

H).....-t (társadalmi réteg neve), helyette a vezetésre az

I).....(társadalmi réteg neve) alkalmas. A reformok üteme szerinte

I)..... kellett, hogy legyen.

IV. A jobbágykérdés

A források segítségével oldja meg a feladatokat! (8 pont)

A

A földesúr bírói fóruma, ahol közvetlenül ítélkezhetett a jobbágy felett:

B

„S ki nem tapasztalta, hogy azon munkát, melyet egy egész házhelyes jobbágy rossz ekéjével, filigrán szekerével, gyenge marhájával [...] tud végezni, maga béreseivel, jó szerszámmal, erős marhával a mondott idő egy harmad része alatt végbe vihette!”

(Széchenyi: Hitel, 1830)

Mit bírál Széchenyi István?

.....

C

„Megengedettetik: hogy a földesur és jobbágy közti szabad egyesség által meghatározandó bizonyos általános somma fizetésével akár egyes jobbágyok, akár egész községek földesuri tartozásait, szolgálataikat és adózásaikat (az úri hatóság azonban sértetlen hagyatván) tökéletesen és örök időkre úgy megválthatják,[...]”

(1840/VII. tc.)

Mit rendel el a törvény?

.....

D

„Alkottassék törvény, mely a földesurat kötelezze, hogyha jobbágya magát örökösön megváltani akarja, azt ellenezni ne legyen hatalmában [...]”

(Kossuth: Hetilap, 1846)

Mire szólít fel Kossuth?

E

„[...] a honpolgárok szerte szaggatott osztályai a nemzetiség és alkotmányosság alapján [...] egyesítsenek. Mi ezen szempontból tekintvén végig a teendőkön, mindenek felett az ötlött figyelmünkbe, hogy [...] míg a nép semmi politikai jogokkal nem bír, s ez alkotmányból ki van rekesztve [...], addig erős nemzet s ország biztosság nem lesz, nem lehet.”

(Részlet a Pest megyei követutasításból, 1847)

Mire szólít fel a forrás?

F

„Kötelességünknek tartjuk nyilván s világosan kijelölni azon tárgyak főbbjeit, miknek minél előbbi létrehozását, [...] a hon javára múlhatatlanul szükségesnek hisszük. Ezek a következők: [...] az úrbéri viszonyoknak kármentesítés mellett kötelező törvény általi megszüntetése.”

(Ellenzéki Nyilatkozat)

Nevezze meg szakkifejezéssel a forrásban aláhúzott követelést!

.....

G

„Az urbér és azt pótló szerződések alapján eddig gyakorlatban volt szolgálatok (robot), dézma és pénzbeli fizetések, e törvény kihirdetésétől fogva örökösön megszüntetnek.”

(1848/IX. tc.)

Mit rendel el a törvény?

H

Nagyjából mekkora lehetett a jobbágyság aránya a reformkori Magyarországon?
Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

1. 55–60 %

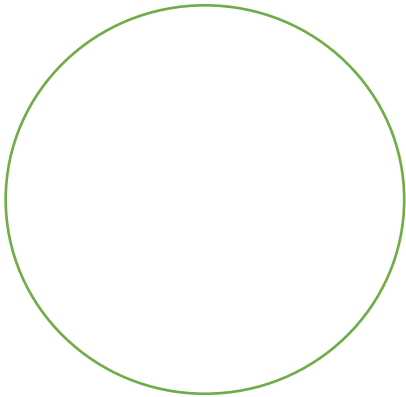
2. 70–75 %

3. 85–91 %

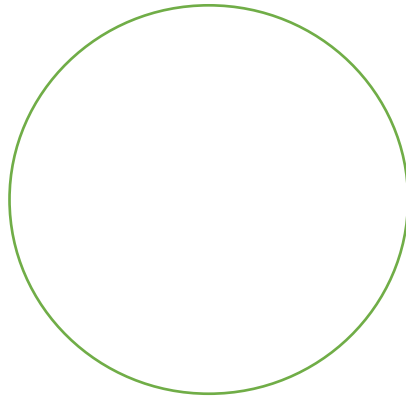
V. Reformkori politikai irányzatok (13 pont)

Oldja meg az alábbi feladatokat!

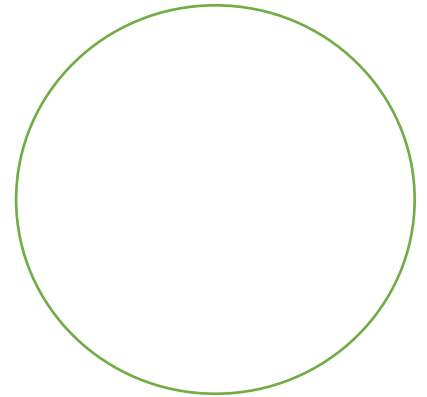
fontolva haladók

liberális nemesség

Fiatal Magyarország

Írja be az álláspontok számát a megfelelő halmazba! Van olyan állítás, amely több helyhez is beírható!

1. felelős kormány, 2. magyar államnyelv, 3. kötelező örökváltság állami kárpótlással 4. jobbágyfelszabadítás akár kárpótlás nélkül is, 5. rendi gyűlés, 6. független Magyarország, 7. népképviselő, 8. népképviselő cenzussal, 9. egy politikai nemzet, 10. magyarosítás

VI. Reformkori politikai személyiségek

Kiknek a portréja látható az alábbi képeken? Írja a képek alá az ábrázolt személy nevét! Hogyan kapcsolódnak ezek a személyek a tárgyalt korszakhoz? (12 pont)

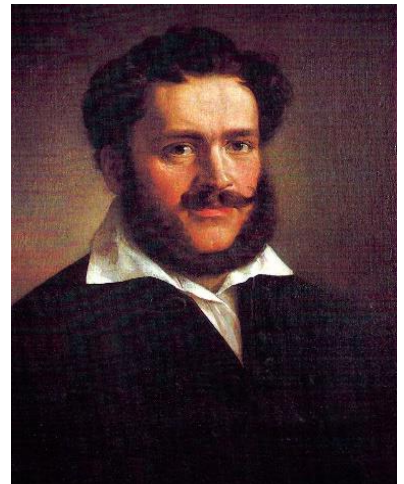
A

B

C

A

Név:.....

Kapcsolódási pont:

.....
.....

B

Név:.....

Kapcsolódási pont:

.....
.....

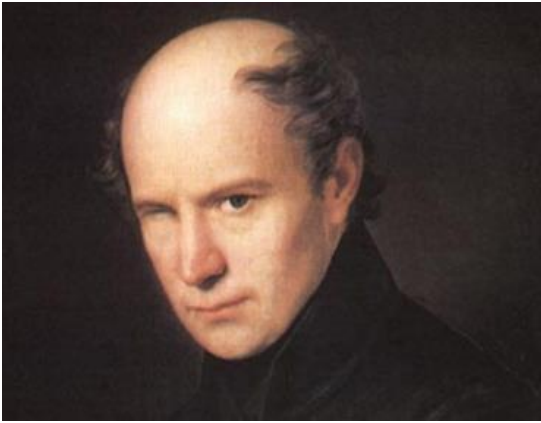
C

Név:.....

Kapcsolódási pont:

.....
.....

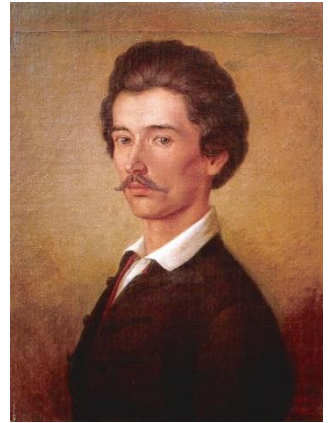
D

E

F

D

Név:.....

Kapcsolódási pont:

.....
.....

E

Név:.....

Kapcsolódási pont:

.....
.....

F

Név:.....

Kapcsolódási pont:

.....

.....

VII. Széchenyi István gyakorlati munkássága

Mely gyakorlati tevékenységhez köthetők az alábbi forrásrészletek?

Írja a forrásrészlet alá a megfelelő gyakorlati tevékenységet vagy eredményt!

A B forráshoz két megoldás tartozik! (10 pont)

A

„Ha én sebes, de nem tartós lovamat, valaki más lova ellen, mellyet nem ismerek, gyepre vinném; lovasomnak azt mondanám, hogy csak maradjon hátra. Ha ellenkezőm lova nem oly sebes, mint az enyém, bár mi tartós volna is, és lovasa azt gondolná, hogy az enyémet, mert hátra van, már kifutotta s tán együgyüen rávárakoznék, minden bizonnyal az én lovam győzne, mert még jó erőben jövén a nyerő ponthoz, ellenkezőjét, mely tán sokkal tartósabb, mint ő, utoljára kifutná. Ha pedig lovamat tartósnak, de nem igen sebesnek ismerem, azt úgy lovagoltatnám, hogy lovasom az ellenfélnek lelkét iparkodják kivenni és őtet az indulótúl végig úgy vigye, amint csak lehet.”

.....

B

„Az, hogy a balatonpartiak általa roppantul nyernek, előttem bizonyos, midőn a részvényvállalat maga tán nyereséggel, de tán veszteséggel is jár; ámde ez utolsó esetben - és e körül forog a dolog - csak azok erszényét csorbítja, kiknek a Balaton partja és környéke idegen határ, míg az első sorban állók, ha semmit sem gyümölcsoznie is a felállítandó , váltig lennék kárpótlásukat azon haszonban, mely a Balatonnak, ha így lehetne mondani, "életre ébresztése" által, előbb utóbb de bizonyosan háramlana a partiakra.”

.....

C

„Ma azt mondtam Brudernnak, hogy egyévi jövedelmemet fordítom rá, ha Buda és Pest közt híd épül, s hogy ezért, jóllehet Pesten lakni alkalmasint sohasem fogok, egyetlen krajcár kamatot vagy akár visszafizetést sem fogok követelni. Az a gondolat, hogy hazámnak fontos szolgálatot tettem, majd bőségesen kárpótol.”

.....

D

„Már az ókorban felismerték annak jelentőségét, hogyha a szorost szabályozzák, akkor a dunai hajózás egészen a folyó legalsó részéig, a deltáig megoldottá válik”

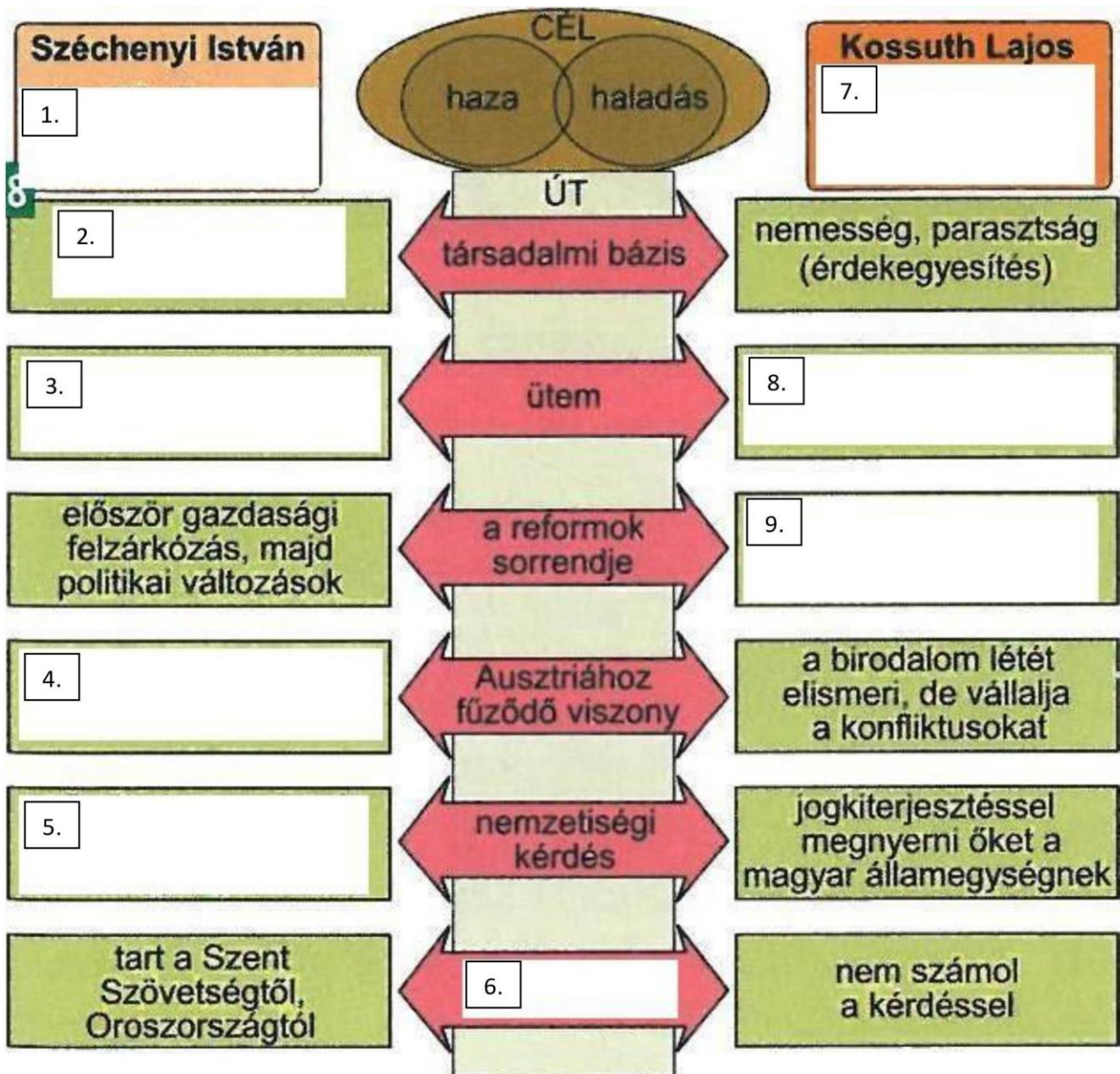
.....

E

„Valódi siker azt azonban eddigelé nem kísérte. Sőt bátran mondhatni, felette kevés kivétellel, ha mindenütt egészen semmiig nem ment is, bizony csak felette pangó állapotban létezik az, s inkább a forma, mint a haszon végett tartatik fenn. Okát ily kevés sikernek különféleképpen keresik. Sokan az ország északibb s általában mostohább fekvésében keresik, mintha a szederfa, az egyedüli táplálékforrás ... Magyarország zordonabb éghajlata alatt nem igen díszelhetnék: vagy mivel tavaszunk változékonysága és a nem ritka késő derek elkövetkezésében oly sokszor meg volnának rontva a szederfalevelek, s ekkép meg lenne semmisítve a ...bogarak egyedüli tápláléka; vagy mintha a nálunk néha oly sűrű mennydörgések, melyek alatt — mint állítják — annyi hernyó elvesz, tiltanák tőlünk azon kincset el, melyhez az olasz és francia oly könnyen jut.”

VIII. Széchenyi István és Kossuth Lajos nézetrendszerének összehasonlítása

Egészítse ki az ábra hiányzó részeit! A hiányzó részek tartalmát írja a megfelelő szám után! (9 pont)

- 1:.....
- 2:.....
- 3:.....
- 4:.....
- 5:.....
- 6:.....
- 7:.....
- 8:.....
- 9:.....

IX. Reformországgyűlések működése

Határozza meg, hogy az alábbi személyek, történelmi döntések, események mely országgyűléshez kapcsolhatók! Írja a történelmi személy, döntés, esemény számát a táblázat megfelelő részébe! (14 pont)

Országgyűlések			
1832-1836	1839-1840	1843-1844	1847-1848

1. Az alsótábla elfogadja az önkéntes örökváltságot
2. Létrejön a reformtábor
3. A jurátusok letartóztatása
4. Az alsótábla elfogadja a felelős kormány létrehozását
5. Kossuth Lajos megszerkeszti az Országgyűlési Tudósításokat
6. Három év határidővel minden anyakönyvet magyarul vezetnek
7. Gyáralapítás engedélyezése mindenki számára
8. Az országgyűlési feliratok magyar nyelven történő megfogalmazásának elfogadása
9. A felsőtábla megszavazza a felirati javaslatot
10. A politikai okokból bebörtönzöttek kegyelmet kapna
11. Az alsótábla elfogadja a közteherviselést
12. A megyei ügyintézés nyelve a magyar lesz
13. Kossuth Lajos az ellenzék vezérévé válik
14. A magyar nyelv államnyelv lesz